

Економіка

УДК 338.46:61:616.53-002.25

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.22306584>

**Теоретичні підходи до трактування сутності фінансування проєктів
гуманітарного розмінування**

Вінницький Ярослав Геннадійович

аспірант 4-ого курсу, Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0009-0354-3178>

Прийнято: 17.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. У статті досліджено економічну сутність фінансування проєктів гуманітарного розмінування шляхом комплексного аналізу змісту понять «фінансування», «проєкт» і «гуманітарне розмінування». Узагальнено наукові підходи до трактування поняття «фінансування» та встановлено відсутність єдиного підходу до визначення його економічного змісту. Систематизовано існуючі наукові погляди до розуміння фінансування за процесним, системним, управлінським, функціональним і цільовим підходами, що дозволило розкрити багатогранний характер цього поняття. На основі узагальнення теоретичних положень сформульовано авторське визначення поняття «фінансування проєктів», під яким запропоновано розуміти процес організації та забезпечення руху фінансових ресурсів, що функціонує як система взаємопов'язаних механізмів, функцій і управлінських рішень та виступає інструментом управління відносинами між учасниками проєкту. Проведено порівняльний аналіз економічної сутності понять «фінансування» та «інвестування», обґрунтовано доцільність використання саме терміну «фінансування» стосовно

проектів гуманітарного розмінування, оскільки їх основною метою є досягнення соціального, а не комерційного ефекту. Проаналізовано міжнародні та національні підходи до визначення поняття «гуманітарне розмінування» та встановлено його ключові змістовні характеристики. За результатами дослідження запропоновано авторське трактування терміну «фінансування проектів гуманітарного розмінування», що враховує специфіку управління фінансовими ресурсами у сфері протимінної діяльності та формує теоретичну основу для подальших досліджень і вдосконалення механізмів фінансового забезпечення таких проектів.

Ключові слова: фінансування, проекти гуманітарного розмінування, фінансові ресурси, процесний, системний, управлінський, функціональний, цільовий підходи, інвестування, управління фінансовими ресурсами, протимінна діяльність.

The economic essence of financing humanitarian demining projects

Yaroslav Vinnytskyi

Postgraduate student of Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman, Kyiv City, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0009-0354-3178>

Abstract. Introduction. Humanitarian demining has become one of the key prerequisites for ensuring post-war recovery, sustainable socio-economic development, and the restoration of territorial safety in Ukraine. The large-scale contamination of territories with explosive remnants of war has significantly increased the need for effective financial mechanisms capable of ensuring the systematic implementation of humanitarian demining projects. At the same time, the absence of a unified theoretical approach to interpreting the economic essence of financing humanitarian demining projects necessitates further scientific substantiation of this category. **Purpose.** The purpose of the article is to investigate the economic essence of

financing humanitarian demining projects by systematizing existing scientific approaches to the interpretation of the concept of financing, identifying its fundamental characteristics, distinguishing it from the concept of investment, and substantiating the author's definition of financing humanitarian demining projects. **Methods.** The study employs the following research methods: the analytical method – for examining scientific approaches to the interpretation of the concept of financing; the comparative method – for identifying similarities and differences between the categories of financing and investment, as well as between international and national approaches to defining humanitarian demining; the systematization method – for classifying the conceptual approaches to understanding financing; the synthesis method – for formulating the author's definition of financing and financing humanitarian demining projects. **Results.** The study systematizes the existing scientific approaches to defining the concept of financing and identifies the absence of a unified interpretation of its economic essence. It is established that financing should be considered through five complementary dimensions: process-oriented, systemic, managerial, functional, and goal-oriented. The research substantiates that financing represents not only the movement of financial resources but also an integrated system of mechanisms, functions, and managerial decisions aimed at ensuring the targeted allocation, utilization, and control of funds required for project implementation. A comparative analysis of the concepts of financing and investment demonstrates that humanitarian demining projects should be characterized primarily through the category of financing, as their principal objective is to achieve a social rather than a commercial effect. The paper also examines the interpretation of humanitarian demining within international mine action standards and Ukrainian legislation, highlighting its comprehensive nature, which extends beyond mine clearance to include risk education, information management, and the restoration of safe living conditions for affected communities. Based on the conducted research, the author proposes a comprehensive definition of financing humanitarian demining projects that reflects the specific features of financial resource management within humanitarian mine action. **Conclusion.** The findings

demonstrate that financing humanitarian demining projects constitutes a complex economic category encompassing the organization and management of financial resource flows through an integrated system of interconnected mechanisms, functions, and managerial decisions. The proposed conceptual approach expands the theoretical foundations of project financing within the humanitarian sphere and provides a scientific basis for improving financial support mechanisms for humanitarian demining projects. The author's definition contributes to the further development of the conceptual framework for financing humanitarian mine action and creates a foundation for future research on the formation of effective financial mechanisms for post-conflict recovery and sustainable territorial development.

Keywords: financing, humanitarian demining projects, humanitarian demining, financial resources, investment, financial resource management, mine action.

Постановка проблеми. Проблематика фінансування проєктів гуманітарного розмінування для України є надзвичайно актуальною та важливою як в умовах війни, так і у перспективній проєкції повоєнної відбудови економіки. Окрім проблеми динамічно змінних масштабів мінного забруднення, Україна сьогодні потребує переосмислення фінансових викликів, які вона породжує. Адже, з одного боку, гуманітарне розмінування є капіталомісткою діяльністю, якій притаманні складна структура витрат і високий рівень ризикованості та невизначеності, а з іншого – традиційні механізми фінансування гуманітарного розмінування є недостатньо дієвими в умовах війни та післявоєнного відновлення через потребу значних обсягів фінансування у ситуації, коли бюджет держави характеризується суттєвим дефіцитом фінансових ресурсів. У той же час, від ефективності фінансування гуманітарного розмінування залежить швидкість відновлення господарської активності в Україні, що суттєво впливає на формування податкової бази та забезпечення економічної безпеки держави. У цьому аспекті фінансування проєктів гуманітарного розмінування постає як один із ключових чинників відновлення

економічної активності на територіях, які є фактично чи потенційно забруднені мінами, а відтак – і зміцнення фінансової стійкості України.

Враховуючи актуальність проблематики фінансування проєктів гуманітарного розмінування, виникає необхідність її теоретичного осмислення як базису для розробки рекомендацій для удосконалення практичної діяльності в цій сфері. Саме у цьому контексті розглянемо економічну сутність фінансування проєктів гуманітарного розмінування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження, присвячені гуманітарному розмінуванню, як правило, зосереджені на удосконаленні технічної сторони процесу, а саме: використанні роботизованих пристроїв для ідентифікації мін [5, 17]; застосуванні георадарів (GPR) [2, 18], інструментарію розпізнавання зображень [8, 14], та ольфакторних сенсорів [6]; визначення пріоритетності територій, що підлягають гуманітарному розмінуванню [10, 15]; розробці ефективних стратегій пошуку мін [1,9]; забезпеченні безпеки засобів розмінування [3].

Разом з цим, варто зазначити, що є наукові праці, які присвячені і економічним аспектам гуманітарного розмінування [4, 7, 12, 13, 16, 19, 25; 26, 30]. Безпосередньо проблеми залучення приватного капіталу до фінансування гуманітарного розмінування досліджували експерти Програми розвитку ООН (ПРООН) у своєму звіті «Покращення фінансування протимінної діяльності в Україні» [16]. Чинники, що впливають на оперативність та вартість розмінування розглянули у своєму дослідженні Кривцун В. та Нанівська Л. [12]. Роль гуманітарного розмінування у економічному відновленні України розкрив Чикулаєв Р., який сформулював висновок, що фінансова підтримка гуманітарного розмінування є важливою передумовою відновлення та розвитку бізнесу [4]. Давиденко Н., Абуселідзе Г., Гордей О., Пацай Б. та Новицька О. дослідили такі моделі фінансування гуманітарного розмінування як: фінансування, орієнтоване на результат; державно-приватне партнерство,

зорієнтоване на результат; облігації, зорієнтовані на цілі у сфері сталого розвитку та крайфтьфандинг [7].

Результати досліджень вчених є науково цінними та практично значимими, проте питання осмислення сутності фінансування проєктів гуманітарного розмінування на сьогоднішній день потребує окремої уваги.

Метою статті є поглиблення трактування економічної сутності поняття фінансування проєктів гуманітарного розмінування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сам термін «фінансування проєктів гуманітарного розмінування» складається із трьох окремих складових («фінансування», «проєкт», «гуманітарне розмінування»), кожен з яких вбачається за необхідне проаналізувати детально.

Аналіз підходів науковців до трактування сутності терміну «фінансування» засвідчив відсутність єдності у визначенні цієї дефініції.

Відтак, одна група вчених акцентує увагу на рівні суб'єктів господарювання (підприємствах, установах, організаціях), визначаючи термін «фінансування» як:

– «процес залучення фінансових ресурсів на підприємство у грошовій формі з метою досягнення економічного та соціального ефекту в перспективі» (Симоненко Д. С. [33, с. 104]);

– «залучення фінансових ресурсів в грошовий оборот господарюючого суб'єкта, який здійснюється шляхом взаємодії, взаємозв'язку й взаємозалежності суб'єктів та об'єктів фінансових відносин через механізм фінансового посередництва» (Супрун О.О. [35, с. 124]);

– «всі заходи, спрямовані на покриття потреби підприємства в капіталі, які включають мобілізацію фінансових ресурсів (грошових коштів, їх еквівалентів та майнових активів), їх повернення, а також відносини між підприємством та капіталодавцями, які з цього впливають (платіжні відносини, контроль та забезпечення)» (Терещенко О. О. [36]).

Друга група вчених розглядає фінансування як на мікроекономічному, так і на макроекономічному рівні, трактуючи його як:

– «забезпечення необхідними фінансовими ресурсами всього господарства країни, регіонів, підприємств, підприємців, громадян, а також різних економічних програм і видів економічної діяльності» (Васечко Л. [21]);

– «забезпечення фінансовими ресурсами економіки держави соціальних потреб і програм, виробництва продукції, науково-технічних досліджень, будівництва і переоснащення підприємств, а також утримання бюджетних організацій тощо» (Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. [23, с. 42]; Сазонець І. Л., Стукало Н. В., Сазонець О. М., Шепелєв М. А. [31, с. 572]).

Третя група вчених трактує термін «фінансування» нейтрально по відношенню до рівнів економіки. Такі визначення мають наступні формулювання:

– «фінансування – це надання капіталів і залучення інвестицій (капіталовкладень) для втілення реалізації певного проєкту» (Олексієнко Л. М., Олексієнко В. М., Юркевич А. І. [28, с. 486]);

– «фінансування – це надходження грошей, обумовлене подальшими виплатами» (Сингаєвський Є., Демідов П. [34]);

– «фінансування – процес забезпечення реалізації поставлених цілей за рахунок грошових надходжень» (Ящук Т. А. [37, с. 78]).

Аналізуючи окреслені вище підходи науковців у розрізі мети нашого дослідження, зазначимо, що фінансуватися можуть не лише господарська діяльність, що зорієнтована на фінансовий результат, а й окремо взяті проєкти, до яких і відносяться проєкти гуманітарного розмінування. Тому трактування терміну «фінансування», які наводять науковці третьої групи (Олексієнко Л. М., Олексієнко В. М., Юркевич А. І. [28, с. 486], Сингаєвський Є., Демідов П. [34], Ящук Т. А. [37, с. 78]), вважаються нами більш точними за інші визначення у контексті проєктного підходу. Разом з цим, запропоновані визначення є достатньо загальними і не розкривають повністю економічну сутність фінансування.

Детальний аналіз змістовних конструкцій, які використовуються вченими для розкриття дефініції «фінансування», дозволив виявити п'ять наступних сутнісних аспектів: процесний, системний, управлінський, функціональний та цільовий.

Процесний підхід до фінансування розкривається вченими через такі формулювання як: «фінансування – це процес фінансового забезпечення ...» (Андрійчук Ф. [20, с. 7]); «фінансування – це процес забезпечення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності фінансовими ресурсами...» (Дудник О. В. [22, с. 156]); «фінансування – це процес мобілізації, розподілу, спрямування до пріоритетних секторів, програм і проєктів та ефективного використання фінансових ресурсів ...» (Кожухова Т. В. [24, с. 141]); «фінансування – це процес руху фінансових ресурсів...» (Симоненко Д. С. [33, с. 104]); «фінансування – це процес залучення фінансових ресурсів на підприємство у грошовій формі...» (Симоненко Д. С. [33, с. 104]); «фінансування – це надходження грошей, обумовлене подальшими виплатами ...» (Сингаєвський Є., Демідов П. [34]).

З наведених формулювань видно, що фінансування як процес передбачає цільове спрямування та використання фінансових ресурсів для забезпечення реалізації проєктів. Системний підхід до фінансування розкривається через його характеристику «як сукупності заходів, спрямованих на покриття потреби підприємства в капіталі ...» (Терещенко О. О. [36]).

У загальному розумінні сутність «фінансування» з позиції системного підходу сформулюємо так: це система взаємопов'язаних елементів – механізмів, форм, методів та інструментів розподілу і використання фінансових ресурсів з метою покриття потреб конкретного проєкту.

Управлінський аспект фінансування розкриває Супрун О.О., трактуючи його як «залучення фінансових ресурсів в грошовий оборот господарюючого суб'єкта, яке здійснюється шляхом взаємодії, взаємозв'язку й взаємозалежності суб'єктів та об'єктів фінансових відносин через механізм фінансового посередництва» [35, с. 124].

Функціональний аспект фінансування проявляється через осмислення останнього як сукупності функцій. У межах цього підходу Кожухова Т. В. трактує фінансування як «процес мобілізації, розподілу, спрямування до пріоритетних ... проєктів та ефективного використання фінансових ресурсів ...» [24, с. 141].

Сформулюємо уточнене визначення поняття «фінансування» у розрізі функціонально підходу: фінансування – це сукупність функцій, пов'язаних із розподілом, доведенням, цільовим використанням і контролем фінансових ресурсів, що забезпечують потреби конкретного проєкту.

Цільовий аспект фінансування є найбільш розповсюдженим серед поглядів науковців до трактування терміну «фінансування». Для його характеристики вчені використовують такі формулювання: «... з метою придбання необхідних ресурсів та досягнення поставлених цілей» (Дудник О. В. [22, с. 156]); «... з метою досягнення сталого розвитку» (Кожухова Т. В. [24, с. 141]); «... для втілення реалізації певного проєкту» (Олексієнко Л. М., Олексієнко В. М., Юркевич А. І. [28, с. 486]); «... з метою реалізації проєктів та заходів...» (Сердюк Д., Волок А. [32, с. 330]); «... з метою досягнення економічного та соціального ефекту в перспективі» (Симоненко Д. С. [33, с. 104]); «... на конкретні цілі» (Терещенко О. О. [36, с. 123-128]); «... процес забезпечення реалізації поставлених цілей за рахунок грошових надходжень...» (Ящук Т. А. [37, с. 78]).

Узагальнимо сутність фінансування з позиції цільового підходу: фінансування – це інструмент реалізації визначених цілей шляхом спрямування фінансових ресурсів на потреби конкретного проєкту.

Теоретичний аналіз розглянутих трактувань дозволяє констатувати, що багатоаспектність змістовного наповнення поняття «фінансування» свідчить, що фінансування має п'ять форм прояву: як процес, як система, як сукупність функцій, як управлінська технологія та як інструмент досягнення цілі. Тобто економічну сутність фінансування доцільно осмислювати через призму

процесного, системного, управлінського, функціонального та цільового підходів (рис. 1).

Рис. 1. Економічна сутність фінансування у розрізі форм його прояву

Джерело: розроблено автором

Комплексне узагальнення наведених підходів до розуміння сутності поняття «фінансування», дозволяло сформулювати авторське його трактування:

фінансування проєктів – це процес організації та забезпечення руху фінансових ресурсів, що функціонує як система взаємопов'язаних механізмів, функцій і управлінських рішень та виступає інструментом управління відносинами між учасниками проєкту щодо розподілу, доведення, цільового спрямування, використання і контролю коштів, необхідних для задоволення потреб конкретного проєкту.

Характеризуючи економічну сутність фінансування, важливо також дослідити співвідношення його з поняттям «інвестування». З цього приводу Симоненко Д. С. зазначає, що «незважаючи на тривале використання понять фінансування та інвестування загальної точки зору стосовно їх економічного змісту серед фахівців до цього часу не існує» [33, с. 99]. На думку вченого, «інвестування передбачає саме процес вкладення капіталу у певні об'єкти і є складовою частиною фінансування» [33, с. 99]. Він акцентує увагу на тому, що «наявність різних поглядів науковців щодо понять «фінансування» та «інвестування», а також визначення співвідношення між ними призвело до існування розбіжностей у трактуванні сутності інвестиційного та фінансового забезпечення... Зазвичай при розкритті сутності поняття інвестиційне забезпечення використовують інвестиційні ресурси у формі фінансових, матеріальних, нематеріальних та трудових, які залучаються для здійснення капіталовкладень в об'єкти інвестування..., а для визначення поняття «фінансове забезпечення ...» - переважно тільки фінансові ресурси» [33, с. 99].

У свою чергу, Дудник О. В. зазначає, що першочергова відмінність між фінансуванням та інвестуванням «полягає в меті здійснення платежів. Метою фінансування є придбання ресурсів для забезпечення виробничого, інвестиційного, інноваційного процесів, а метою інвестування отримання прибутку чи соціального результату від використання об'єкту інвестування... Ще одна відмінність полягає в видах діяльності, які обслуговують поняття, що досліджуються. Так, фінансування забезпечує фінансовими ресурсами операційну, фінансову, інвестиційну та надзвичайну діяльність ... підприємств,

а інвестування спрямоване лише на інвестиційну діяльність підприємства... На відміну від фінансування при інвестуванні вкладення можуть здійснюватися не лише у вигляді фінансових ресурсів, а й у формі рухомого і нерухомого майна, фондових інструментів (передусім, цінних паперів), нематеріальних активів (майнові і немайнові права, патенти і ліцензії, товарні знаки, ноу-хау тощо)» [22, с. 153 - 156].

Симоненко Д. С., проаналізувавши подібні та відмінні риси фінансування та інвестування, зазначає, що «порівнюючи інвестування та фінансування на предмет мети, яку вони ставлять перед собою видно що вона у них практично спільна – отримання прибутку лише з невеликою різницею: інвестування практично завжди має на меті отримання прибутку та примноження капіталу, а фінансування, як правило, пов'язане ще й з отриманням соціального ефекту» [33, с. 100]. Цю думку продовжує Дудник О. В. зазначаючи, що «в економічних джерелах зустрічається твердження, що якщо метою фінансування є отримання прибутку – то фінансування перетворюється на інвестування» [22, с. 153].

У розрізі тематики та мети цього дослідження стає зрозумілою логіка використання терміну саме фінансування, адже гуманітарне розмінування не є діяльністю, спрямованою на отримання прибутку. Його основна мета – забезпечення соціального ефекту. Відтак, вважаємо за доцільне: по-перше, гуманітарне розмінування доповнювати терміном «проект», що акцентує увагу на соціальній складовій його цільового орієнтиру, а по-друге, для характеристики процесів розподілу, доведення, цільового спрямування, використання і контролю коштів, необхідних для задоволення потреб конкретного проекту гуманітарного розмінування застосовувати термін «фінансування».

Що ж стосується терміну «гуманітарне розмінування», то його трактування на міжнародному рівні наведено у Міжнародних стандартах протимінної діяльності (International Mine Action Standards – IMAS), згідно яких «гуманітарне розмінування – це вид діяльності, який спрямований не тільки на

видалення встановлених мін, але і вжиття заходів щодо профілактичного інформування і навчання населення з метою запобігання підривам, а також на скорочення масштабів соціальних, економічних і екологічних наслідків від мін і боєприпасів, що не вибухнули» [11; 27, с. 275].

У національному законодавстві трактування терміну «гуманітарне розмінування» наведено в Законі України від 06.12.2018 № 2642-VIII «Про протимінну діяльність в Україні», де чітко зазначено, що розмінування (гуманітарне розмінування) – це «комплекс заходів, які проводяться операторами протимінної діяльності з метою ліквідації небезпек, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами, включаючи нетехнічне та технічне обстеження територій, складення карт, виявлення, знешкодження та (або) знищення вибухонебезпечних предметів, маркування, підготовку документації після розмінування, надання громадам інформації щодо протимінної діяльності та передачу очищеної території» [29]. Характеризуючи сутність гуманітарного розмінування у контексті тематики цього дослідження вбачаємо за доцільне взяти за основу трактування цього терміну, наведене в Законі України від 06.12.2018 № 2642-VIII «Про протимінну діяльність в Україні», а більш детально зосередитися на такому його аспекті як фінансування.

Висновки. За результатами дослідження запропоновано під терміном «фінансування проєктів гуманітарного розмінування» розуміти процес організації та забезпечення руху фінансових ресурсів, що функціонує як система взаємопов'язаних механізмів, функцій і управлінських рішень та виступає інструментом управління відносинами між учасниками проєктів гуманітарного розмінування щодо розподілу, доведення, цільового спрямування, використання і контролю коштів, необхідних для задоволення потреб конкретного проєкту гуманітарного розмінування.

Подальші наукові пошуки у сфері фінансування проєктів гуманітарного розмінування доцільно зосередити на дослідженні механізмів та джерел фінансування цих проєктів.

Список використаних джерел

1. Acar E. U., Choset H., Zhang Y., Schervish M. Path planning for robotic demining: Robust sensor-based coverage of unstructured environments and probabilistic methods. *The International Journal of Robotics Research*. 2003. Vol. 22. no. 7–8. P. 441–466.
2. Bruschini C., Gros B., Guerne F., Pièce P.-Y., Carmona O. Ground penetrating radar and imaging metal detector for antipersonnel mine detection. *Journal of Applied Geophysics*. 1998. Vol. 40. no. 1–3. P. 59–71.
3. Camacho-Sanchez C., Yie-Pinedo R., Galindo G. Humanitarian demining for the clearance of landmine-affected areas. *Socio-Economic Planning Sciences*. 2023. Vol. 88. P. 1–13. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0038012123001118?via%3Dihub> (date of access: 29.03.2026).
4. Chikulaev R. V. Use of financial instruments to increase the capitalization of agro-industrial complexes. *BIO Web of Conferences*. 2020. Vol. 17. Art. 00223.
5. Colon E., Hong P., Habumuremyi J.-C., Doroftei I., Baudoin Y., Shali H., et al. An integrated robotic system for antipersonnel mines detection. *Control Engineering Practice*. 2002. Vol. 10. no. 11. P. 1283–1291.
6. Corcelli A., Lobasso S., Lopalco P., Dibattista M., Araneda R., Peterlin Z., et al. Detection of explosives by olfactory sensory neurons. *Journal of Hazardous Materials*. 2010. Vol. 175. no. 1–3. P. 1096–1100.
7. Davydenko N., Abuselidze G., Hordei O., Patsai B., Novytska O. The sustainability of financing for the demining process in Ukraine's territory. *E3S Web of Conferences*. 2026. Vol. 694. URL: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202669404011> (date of access: 29.03.2026).
8. Faust A. A., Rothschild R. E., Leblanc P., McFee J. E. Development of a coded aperture X-Ray backscatter imager for explosive device detection. *IEEE Transactions on Nuclear Science*. 2009. Vol. 56. no. 1. P. 299–307.

9. Gelenbe E., Cao Y. Autonomous search for mines. *European Journal of Operational Research*. 1998. Vol. 108. no. 2. P. 319–333.
10. Gisslen L., Törne A. A semantic approach to information management and decision support: An application to humanitarian demining operations. In: *Proceedings of the 2015 European Intelligence and Security Informatics Conference*. IEEE, 2015. P. 75–82.
11. *International Mine Action Standards*. URL: <https://www.mineactionstandards.org> (date of access: 29.03.2026).
12. Krivtsun V., Nanivska L. Factors affecting the demining process. *Journal of Scientific Papers: Social Development & Security*. 2023. Vol. 13. P. 38–44.
13. Lundberg J. Humanitarian demining as a precursor to economic development. *The Journal of Conventional Weapons Destruction*. 2006. Vol. 9. no. 2. Art. 22. URL: <https://commons.lib.jmu.edu/cisr-journal/vol9/iss2/22> (date of access: 29.03.2026).
14. Masuyama S., Yasuda K., Hirose A. Multiple-mode selection of walled-LTSA array elements for high-resolution imaging to visualize antipersonnel plastic landmines. *IEEE Geoscience and Remote Sensing Letters*. 2008. Vol. 5. no. 4. P. 745–749.
15. Mladineo M., Mladineo N., Jajac N. Project management in mine actions using multi-criteria-analysis-based decision support system. *Croatian Operational Research Review*. 2014. Vol. 5. P. 415–425.
16. Payne D., Wallen C., Loughran C. Innovative finance for mine action: Needs and potential solutions. *The Journal of Conventional Weapons Destruction*. 2024. Vol. 28. no. 3. Art. 5. URL: <https://commons.lib.jmu.edu/cisr-journal/vol28/iss3/5/> (date of access: 29.03.2026).
17. Portugal D., Marques L., Armada M. Deploying field robots for humanitarian demining: Challenges, requirements and research trends. In: *Mobile Service Robotics*. Singapore : World Scientific, 2014. P. 649–656. URL:

https://ingeniarius.pt/davidbsp/publications/2014_PMA_WSci_Book_HDemining.pdf (date of access: 29.03.2026).

18. Potin D., Duflos E., Vanheegehe P. Landmines ground penetrating radar signal enhancement by digital filtering. *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*. 2006. Vol. 44. no. 9. P. 2393–2406.

19. Rubaii K., Griffiths M. Deferral and Dispersal: The military violence of post-war clean-up. *Human Organization*. 2025. Vol. 84. no. 1. P. 56–68. URL: <https://drive.google.com/file/d/11cSkWDD2t2lv7DsZMWrfmoCj7t-UD5X7/view> (date of access: 29.03.2026).

20. Андрійчук Ф. Фінансування зовнішньої торгівлі: суть, особливості, джерела. *Ринок цінних паперів України*. 2010. № 3–4. С. 3–10.

21. Васечко Л. Співвідношення понять «фінансовий механізм», «механізм фінансування», «фінансове забезпечення», «фінансове регулювання». *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2009. Вип. 41. С. 103–107.

22. Дудник О. В. Сутнісне порівняння понять фінансування та інвестування. *Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи : матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (09–23 квітня 2012 р.)*. Т. 2. Харків : ХНТУСГ, 2012. С. 153–156.

23. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. *Фінансово-економічний словник*. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 716 с.

24. Кожухова Т. В. Фінансування сталого розвитку: понятійно-категоріальний апарат. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*. 2017. № 1 (66). С. 134–144.

25. Комісаров М. В., Підгородецький М. М. Методика оцінювання ефективності виконання заходів протимінної діяльності. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2022. № 1 (43). С. 13–18.

26. Ляшенко П. А., Плетньов М. В., Вахлакова В. В. Техніко-економічні аспекти гуманітарного розмінування в умовах війни. *Академічні візії*. 2024. № 31. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11145656>.
27. Окіпняк Д. А., Окіпняк А. С., Зубаль М. В. Педагогічні аспекти підготовки майбутніх фахівців із розмінування з урахуванням вимог сьогодення. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2018. Вип. 11. С. 274–282. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkpnui_fv_2018_11_39 (дата звернення: 29.03.2026).
28. Олексієнко Л. М., Олексієнко В. М., Юркевич А. І. *Економічний словник: банківська справа, фондовий ринок (українсько-англійський тлумачний словник)*. Тернопіль : Економічна думка, 2000. 591 с.
29. Про протимінну діяльність в Україні : Закон України від 06.12.2018 № 2642-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2642-19> (дата звернення: 29.06.2026).
30. Рогозян Ю. С. Економіко-правовий вимір розмінування територій України у парадигмі їх комплексного відновлення. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2025. Вип. 45. С. 591–597.
31. *Світова економіка і міжнародні відносини : понятійно-термінологічний словник* / за ред. І. Л. Сазонця, Н. В. Стукало, О. М. Сазонь, М. А. Шепелева. Донецьк : Юго-Восток, 2010. 575 с.
32. Сердюк Д., Волок А. Понятійно-категоріальний апарат дослідження сфери фінансування сталого розвитку. *Науковий вісник Полісся*. 2023. № 2 (27). С. 317–337.
33. Симоненко Д. С. Основні підходи щодо визначення сутності та джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 4 (47). С. 98–104.

34. Сингаєвський Є., Демідов П. Задачі та моделі автоматизованого управління корпоративними фінансами. *Вісник КНТЕУ*. 2012. № 1. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2012/01/12.pdf> (дата звернення: 29.03.2026).
35. Супрун О. О. Наукові підходи трактування сутності фінансування. *Молодий вчений*. 2014. № 12 (15). С. 121–125.
36. Терещенко О. О. *Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб.* Київ : КНЕУ, 2003. 554 с.
37. Ящук Т. А. Економічна сутність фінансування діяльності закладів вищої освіти. *Економічні горизонти*. 2018. № 1 (4). С. 76–82. URL: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(4\).2018.132251](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(4).2018.132251) (дата звернення: 29.03.2026).